

DE GRUTTE OBE PARTIJ

2014 - 2026

6e editie

De Grutte Obe Commissie



De 6e editie Grutte Obe Partij

“De striid om de blaupanne”



Arumer Buurtkaatsen “Op’e Keatsebuorren”

vrijdag 26 en zaterdag 27 juni 2026



Aan- en inleiding

De Grutte Obe Partij en de strijd om “de blaupanne”(buurtkaatsen)

Nog geen eeuw geleden werden in Arum alle ledenpartijen (maar ook andere partijen) van de kaatsvereniging gehouden op het kaatsplein. Tegenwoordig wordt er nog weinig gebruik gemaakt van het plein als het gaat om kaatssport activiteiten. Daarin wilden een aantal Arumers verandering brengen. Met name om het zo unieke plein weer eens te gebruiken voor het kaatsspelletje, maar ook om de historische waarde, het promoten van kaatsen met de zachte bal en de strijd tussen “buurten” (lees straten).

Grutte Obe

Een speciale commissie, die ressorteert onder k.v. Willem Westra, werd in 2013 in het leven geroepen en ging snel bezig met brainstormen en organiseren. Met als resultaat dat er op vrijdagavond 28 en zaterdag 29 juni alweer de 5e editie van de Grutte Obe buurtkaatspartij wordt gehouden. De naam van Grutte Obe (Obe Sybes Postma 1796-1848) is aan deze partij verbonden omdat deze, volgens overlevering, legendarische Arumer Kaatser twee eeuwen terug furore maakte op ditzelfde plein. Hij zou, met een “alderwetske keatsbal”, achteruit het perk de bal zover hebben geslagen dat deze op een dak van een huis aan de andere kant van de Arumer vaart terecht kwam. Door de kracht sneuvelde zelfs een rode dakpan. Op die zelfde plaats werd er een blauwe dakpan neergelegd als symbool voor deze fantastische “boppeslach”. Het Ludieke is dat de wisselprijs voor deze Grutte Obe buurtkaatspartij dan ook een “Blaupanne” is.(er wordt zelfs verteld dat het die bewuste blauwe dakpan is?) Grutte Obe is overigens geboren op het kaatsplein in 1796. Zijn vader was namelijk kastelein van de Herberg Land’s Welvaaren. In 1821 wordt Obe zelf de kastelein van deze Kaatsherberg. (in deze herberg is o.a. de huidige kaatsvereniging k.v. Willem Westra in 1895 opgericht) Obe was trouwens net als zijn vader naast kastelein ook “slagter”. En was dus een begenadigd kaatser in zijn tijd.

De Grutte Obe commissie

Bestaat uit:
Hendrika van der Heide, Tjeerd Epema, Nico Bruinsma en Pieter Tolsma.
Om van dit evenement een traditie te maken is er voor gekozen om de Grutte Obe partij één keer in de twee jaar te organiseren.



Opzet Kaatspartij

Twee mannen en een vrouw

Elke buurt mag met 1 of meer parturen verschijnen zolang een partuur maar bestaat uit twee mannen en een vrouw. Deze vrouw/dame heeft een functie. (dus in het perk of minimaal "voorminst op it hoekkie"). Ook niet leden die in je buurt wonen mogen meedoen. Buitenleden mogen uitkomen voor de straat waar ze voor het laatst gewoond hebben in Arum. Andere gevallen zal door de commissie worden beoordeeld.
Zo is er eventueel een "leenmogelijkheid" uit aangrenzende buurt.
En leden uit andere dorpen, zoals Achlum en of Kimswerd, worden ingedeeld bij dichtstbijzijnde Arumer straat/buurt of de commissie deelt deze leden in bij een buurt!
Men mag bij elk partuur een reservespeler hebben (als er iemand geblesseerd raakt o.i.d.)
Wie er dan mag invallen bepaald uiteindelijk de commissie!
Verdere belangrijke punten:
* Er wordt dus met zachte bal gekaatst.
* Er is een beginspel om voor dat een partij begint alvast een "eerst" (half spel) te behalen.
* Het beginspel: Raak in de "flecht" of met 1 stuit de "dakpannen op rekje" raken. Elke partuurspeler mag 1 keer. Er kan maximaal 1 eerst worden gewonnen. Wordt alleen in de eerste omloop, herkansing en tweede omloop gedaan.
* De minimale leeftijd qua deelname is gesteld op 14 jaar. (geboren in 2012 en ouder)
* Het zou leuk zijn wanneer elke buurt qua shirt e.d. herkenbaar is.
* De mannen moeten opslaan in het opslag vak. (twee lijnen van steentjes die al in het kaatsplein liggen) Ze mogen dus niet dichterbij!
* De vrouwen moeten minimaal 11 meter kunnen opslaan (mogen dus ook niet dichterbij). Deze lijn wordt t.z.t. nog aangebracht.
* De meer geoefende dames op 14 meter. Commissie wijst deze Dames aan.

Buurt vertegenwoordiger

Elke buurt heeft een vertegenwoordiger die er voor zorgdraagt dat er minstens 1 partuur vertegenwoordigd is.
Op basis van de huidige ledenlijst van de k.v. Willem Westra is, door de commissie, een buurten indeling gemaakt. Achter elke buurt staat de buurt vertegenwoordiger. Uiteindelijk kwamen we tot 14 buurten n.l.:
1. Ald Rij (Lydia Epema)
2. De Dobbe & It Ald Hof (Janny de Jong)
3. Baarderbourren, Bayumerleane, Allengaweg & Grauwe Kat (Ate de Jong & Jelte Vis)
4. Kruswetter & Molenrak (Robert Rinia)
5. Franekerkade, Oude Kerkstraat & Kaatsplein (Kevin Jaarsma)
6. Hockaart, Zilverstreek & Boltapad (Tieme Tolsma)
7. It String & It Koekoekslan (Tjerk Postma)
8. Schoolstraat, Sportlaan & Willem Westrastraat (Jildou Koopmans)
9. De Tille (Anne Brouwer)
10. Sytzamaweg & Monnikeweg (Mike van Dorsselear)
11. Julianastraat (Tim Jaarsma)
12. Polle & Kerksingel (Folkert Bruinsma)
13. Van Camminghaweg (Annet Dijkstra)

Loting

De loting zal plaatsvinden in de kantine de Bining, meestal een week eerder; n.l. deze keer op zaterdagavond 19 juni. (na afloop van de Ouder/kind partij)
Van elke buurt of partuur zal er een vertegenwoordiger aanwezig zijn om een lootje te trekken.
De verliezende parturen van de eerste omloop krijgen een herkansing. Deze parturen kaatsen namelijk nog een keer, tegen andere verliezers, om zich na winst alsnog te plaatsen voor de tweede omloop. Elk partuur kaatst dus sowieso twee keer.
Er zal op die avond ook worden geloot voor dus de herkansingsronde en de tweede omloop. De loting zal zeker in de tweede omloop nog een wiskundig gepuzzel kunnen opleveren aangezien we er naar willen streven om in de tweede omloop niet twee parturen tegenover elkaar te krijgen. Die elkaar ook al in de eerste omloop tegen kwamen.

Prijzen

Er zijn fantastische prijzen te winnen deze zullen bestaan uit bonnen die te zijn verzilveren voor een buurt- BBQ.(immers Grutte Obe was ook slager) Voor het winnende partuur zijn er naast prachtige kransen, herinneringsmedailles, 125 euro aan bonnen te winnen. En natuurlijk die unieke wisselprijs "De Blaupanne".
1e prijs: 3 Kransen, 1 BBQ-bon t.w.v. € 125,-, 1 Spar-bon t.w.v. € 50,-, 3 herinneringsmedailles en de wisselprijs "de blaupanne"
2e prijs: 1 BBQ-bon t.w.v. € 100,-, 1 Spar-bon t.w.v. € 45,- en 3 herinneringsmedailles
3e prijs: 1 BBQ-bon t.w.v. € 75,-, 1 Spar-bon t.w.v. € 40,- en 3 herinneringsmedailles
4e prijs en meer: Levensmiddelenpakketten
Extra prijsje jubileum en/of aanmoediging o.i.d. voor partuur die na twee verliespunten naar huis kan. BBQ-bon van 50 euro.

De prijsuitreiking zal direct na de partij plaatsvinden op het kaatsplein.

Aankleding Kaatsplein e.d.

- De partij gaat twee dagen duren n.l.: vrijdagavond 26 juni en een zaterdag 27 juni. We beginnen op vrijdag in principe om 17.00 uur en zaterdags 9.30 uur. Hangt natuurlijk nog wel van het aantal partuur af.
- De inleg is 15 euro per partuur.
- Er zal weer een tijdschema worden gemaakt welke wordt gecommuniceerd via WhatsApp met de buurtvertegenwoordigers
- Op het kaatsplein (op de "boven") is er weer een partytent, met consumpties aanwezig.
- De loting e.d. zal op o.a. facebook en Instagram en op de DorpsApp/Site verschijnen.
- Ook wordt er een programmaboekje gemaakt.
- Verder wordt het plein autovrij gemaakt en voorzien van banken en telegrafen en kleedjes. Zodat er weer een mooie kaatsarena ontstaat.

Aantal partuur door de jaren heen:

2014 19 partuur
2016 26 partuur
2018 30 partuur
2020 *niet doorgegaan wegens coronapandemie*
2022 26 partuur
2024 32 partuur

Aantal parturen per buurt/straat

	Straat (of Straten)	Vertegenwoordiger	P.2024	P. 2022	P. 2018	P. 2016	P. 2014
1	Ald Rij	Lydia	2	3	3	3	1
2	Allengaweg				1	1	2
	Grauwe Kat Baarderbuorren Bayumerleane	Ate de Jong Jelte Vis	4	2	2	4	2
3	Kruswetter Molenrak	Robert	2	1	1	1	1
4	Franekerkade Oude Kerkstraat Kaatsplein	Kevin	3	2	3	2	2
5	Hockaart Zilverstreek Boltapad	Tieme	1	2	1	-	-
6	It String It Koekoekslan	Tjerk W.	3	3	2	2	2
7	Schoolstraat Sportlaan Willem Westrstraat	Jildou	1	1	1	1	1
8	De Tille	Anne Brouwer	2	2	1	1	1
9	Sytzamaweg Monnikeweg	Mike v. Dor.	3	2	4	3	3
10	Julianastraat	Tim	4	2	4	4	2
11	Polle Kerksingel	Folkert B.	2	2	1	1	1
12	Van Camminghaweg	Annet.	2	2	4	2	0
13	De Dobbe It Ald Hof	Janny	3	2	2	1	1



Schema aantal parturen, omlopen, partijen en prijzen

Partuur 1e omloop	Herkansing	2e omloop	3e omloop	4e of Halve	5e of halve of finale	finale	Aantal partijen	Prijzen
15	8*	11	6	3	2		*22*	**3**
16	8	12	6	3	2		*23*	**3**
17	8	13	7	4	2		*25*	**4**
18	9*	14	7	4	2		*26*	**4**
19**	10	14	7	4	2		*28*	**4**
20	10	15	8	4	2		*29*	**4**
21	10	16	8	4	2		*30*	**4**
22	11*	17	9	5	3	2	*32*	**5**
23**	12	17	9	5	3	2	*34*	**5**
24	12	18	9	5	3	2	*35*	**5**
25	12	19	10	5	3	2	*36*	**5**
26	13*	20	10	5	3	2	*38*	**5**
27	14**	20	10	5	3	2	*39*	**5**
28	14	21	11	6	3	2	*41*	**6**
29	14	22	11	6	3	2	*42*	**6**
30	15*	23	12	6	3	2	*44*	**6**
31	16** 15*	23 24	12	6	3	2	*45*	**6**
32	16	24	12	6	3	2	*47*	**6**
33	16	25	13	7	4	2	*48*	**7**
34	17*	26	13	7	4	2	*50*	**7**
35	18**	26	13	7	4	2	*51*	**7**
36	18	27	14	7	4	2	*53*	**7**
37	18	28	14	7	4	2	*54*	**7**
38	19*	28	14	7	4	2	*55*	**7**
39	20**	29	15	8	4	2	*57*	**8**
40	20	30	15	8	4	2	*59*	**8**
41	20	31	16	8	4	2	*60*	**8**
42	21*	32	16	8	4	2	*62*	**8**

Staand nummer!
Als je als partuur in de eerste omloop, Herkansingsronde, tweede omloop etc ,etc, een staand nummer hebt plaats je in principe voor de volgende omloop. Er zijn bij bepaalde aantal parturen in de eerste omloop wel een paar uitzonderingen n.l.:
* = Het partuur wat blijft staan in de herkansingsronde, plaatst zich direct voor de tweede omloop. Dit partuur (wat blijft staan in de Herkansingsronde) wordt door middel van loting na de eerste omloop bekend gemaakt.
*** = Het partuur wat blijft staan in de eerste omloop, kaatst in de Herkansingsronde mee om de tweede omloop te bereiken.*
*Of partuur wat blijft staan 1e omloop wordt partuur 1 in tweede omloop. En dan zie * dus door loting.*

De vorige edities

Sytzamaweg wint de Grutte Obe Buurtkaatspartij (2014)

Loting

Afgelopen vrijdag 30 mei barste de strijd los met 19 buurt/straat parturen in de eerste omloop. In deze omloop werd begonnen met een startspel. Elk partuur zou, als men de zes dakpannen zou raken, met een eerst voorsprong beginnen. Slechts twee personen raakten de dakpannen. Reinold Ypma had er met zijn partuur achteraf zeer veel baat bij. Zij versloegen in een bloedstollend gevecht de Polle verassend met 5-5 6-4. Op de eerste lijst stonden een aantal leuke partijen. Zo won de Tille van het Kaatsplein 2 met 5-4, De Dobbe met 5-3 van Kaatsplein 1 en Sytzamaweg van de Julianastraat 1 met 5-4. Op zaterdagmorgen 31 mei werd een vervolg gegeven met een herkansingsronde. Via deze ronde zou men zich als partuur alsnog, ondanks verlies in de eerste omloop, voor de tweede omloop kunnen plaatsen. Ook hier werd begonnen met het startspel. Willem Westra won knap van de Ald Rij, na een 4-0 achterstand. Kaatsplein 1 won toch vrij makkelijk van de Julianastraat 1. Verder plaatsten zich voor de tweede omloop Kaatsplein 2, de Polle en Baarderbourren 1. In de tweede omloop twee heel spannende partijen De Grauwe Kat 1 won met 5-5 6-4 van Sytzamaweg 3. En het Kruswetter schakelde De Tille uit, met 5-5 6-4. Het kruswetter bleef vervolgens staan in de derde omloop. De Dobbe won makkelijk van de Polle en Sytzamaweg 1 was duidelijk te sterk voor de Grauwe Kat. Kaatsplein 1 en Koekoekslan/String 1 maakten er een mooie partij van. De beslissing viel bij 5-5 6-0, in het voordeel van Het Kaatsplein.

Onder prachtige omstandigheden en veel belangstelling werd de strijd op zaterdagmiddag steeds heviger. Met name de twee halve finales waren van hoog niveau en stonden bol van de spanning. De Dobbe tegen Kruswetter en de Sytzamaweg tegen en het Kaatsplein maakten er twee zeer vermakelijke partijen van. In de finale bleek uiteindelijk het partuur van de Sytzamaweg na 5 partijen duidelijk de sterkste. De Dobbe spartelde nog even tegen maar bij een 5-3 en 6-2 werd om half 7 de laatste bal geslagen.
Om 9 uur 's avond vond de prijsuitreiking in Herberg de Gekroonde Leeuw plaats. De kransen en de wisselprijs "de blaupanne" werd uitgereikt door Witmarsumer Gert-Jan Meekma. Hij blijkt nog een, op niveau kaatsende, nazaat te zijn van Grutte Obe. De speciale commissie, welke ressorteert onder de k.v. Willem Westra, reikte de BBQ- en andere tegoedbonnen uit aan:
1e prijs Sytzameweg: Gea Kuipers, Kevin Jaarsma en Jos Reinsma
2e prijs De Dobbe: Anne Bruinsma, Lolke Bosch en Jan Bauke Tolsma
3e prijs Kaatsplein: Erica Kramer, Patrick Kramer en Tjerk Postma
3e prijs Kruswetter: Wiesje Rinia, Willem Mollema en Robert Rinia
De aanmoedigingsprijs ging naar de Grauwe Kat. Omdat zij met een aantal kaatsers kwamen die we niet zo vaak zien kaatsen. Een doelstelling van de Grutte Obe commissie is ook om te stimuleren dat niet kaatsers meedoen aan deze partij. En dat kan met zachte bal en op het plein prima.
De Sytzamaweg mag de wisselprijs twee jaar in bezit houden. De Grutte Obe partij wordt namelijk eens in de twee jaar gehouden.

De meeste buurten kwamen in een gelijk tenue. Een compliment gaat van de commissie uit naar Koekoekslan/ It String, die voor deze gelegenheid speciale shirts liet drukken!
Ook gaan er complimenten uit naar Doetie Anne die prachtige kransen maakte, overigens aangeboden door haar ouders Doekle en Sjoukje Bruinsma.



De winnaars van de Grutte Obe Partij "Sytzamaweg" v.l.n.r.: Gert-Jan Meekma, Jos Reinsma, Gea Kuipers en Kevin Jaarsma.



“Kaatsplein” wint de Grutte Obe Partij (2016)

In het laatste weekend van mei werd het unieke Arumer kaatsplein omgetoverd van parkeerplaats tot een prachtige kaatsarena. En werd er twee dagen lang door 14 verschillende Arumer straaten/buurten, gestreden om de felbegeerde “blau panne (wisselprijs, die symbool staat voor een verre Hercules slag van Grutte Obe Postma, twee eeuwen geleden). Het werd een topweekend met prachtig weer, sfeer en veel sportieve strijd. Of zoals een toeschouwer terecht opmerkte, refererend aan een commercial, “Het waren twee fantastische dagen”. Met maar liefst 26 partuur werd vrijdagavond de eerste omloop afgewerkt. Zaterdagmorgen was er een Herkansingsronde, om als verliezer in de eerste omloop alsnog in de tweede omloop te geraken. In de tweede omloop streden uiteindelijk 20 partuur om een finale plekje. Vooral in de 3e omloop werden al heel spannende partijen gekaatst. O.a. bij Kaatsplein 1 en Julianastraat 2 (Nico Bruinsma, Tim Jaarsma en Dianne Draisma) kwam “alles aan de hang” en ook de Tille tegen het Kruswetter (Willem Mollema, Robert Rinia en Ellie Bosma) werd een kraker. Om maar te zwijgen over de partij in 4e omloop, de beoogde finale, tussen De Tille en De Dobbe. Vervolgens speelde de Dobbe weer een “finale” in de halve eindstrijd tegen Baarderbuorren 1. Het ietwat vermoeide de Dobbe moest in een spannende eindstrijd het echter afleggen tegen het “tuke” Kaatsplein 1. En moest de Dobbe net als twee jaar terug genoegen nemen met de tweede prijs. En werd Kaatsplein 1 een mooie en meer dan terechte winnaar. Zij werden daarmee de opvolger van de winnaar van 2014: Sytzamaweg. Zij stranden overigens in de derde omloop tegen Julianastraat 4.



De uitslag:
1e prijs Kaatsplein 1 (Oude Kerkstraat/ Franekerkade) Justin van Dijk, Erica Kramer en Jouke Kuipers (zie foto)
2e prijs De Dobbe, Lolke Bosch, Geanne Faber en Jan Bauke Tolsma
3e prijs Baarderbuorren 1, Rudmer Okkinga, Joanne Anema en Jelte Vis
4e prijs Julianastraat 4, Jorrit Tolsma, Tine Bosch en Reimer Strikwerda
4e prijs De Tille, Arie den Breejen, Manon Kamminga en Ype Smink
De aanmoedigingsprijs was voor de van Camminghaweg 1, Wilco Miedema, Tiete-Fokje van Eijk en Jeroen de Vries

Bedankt!
We kunnen terug kijken op twee mooie dagen wat betreft de strijd om de Blau Panne. En Langs deze weg wil de Grutte Obe commissie de vele mensen bedanken die geholpen hebben om deze partij weer een tot een groot succes te maken. Een "sociaal dorpsgebeuren met het spelletje kaatsen als binding". We hebben ook genoten als commissie van de inzet en talenten van de kaatsers en kaatsters, de scheidsrechters etc, etc. Opvallend was o.a. de sterk kaatsende Justin van Dijk en de degelijke Erica (in de finale vervangen moeder Marga) en de "tuke" Jouke Kuipers bij het winnende Kaatsplein. Leuk detail is dat Jouke's zus Gea de Grutte Obe in 2014 won. Maar ook de talenten konden hun kunsten tonen zoals o.a. Geanne Faber (de Dobbe) en Jorrit Tolsma (Julianastraat). En de verassend sterk kaatsende Nick van Dorsselear. En bij de van Cammingha, Daphne Leeuwen die absoluut haar mannetje stond. Ook anderen lieten zien dat ze nog steeds beschikken over kaatstalent. Zoals Jelle "patatkraamverzorger" Tolsma (Sytzamaweg) en bij de Baarderbuorren Rudmer Okkinga, een echte publieks.....TREKKER.

Of bij de Ald Rij, Jurjen Bakker, die meer aan het familiekaatsen was. Of andere opvallende deelnemers waar van enkele voor het eerst een kaatsbal aanraakten. Kortom voor iedereen op zijn niveau en talent een leuk evenement. Waar winst en verlies soms dicht bij elkaar zaten. Vooral bij spannende partijen gaven details de doorslag. Bijvoorbeeld die partij in de herkansing tussen de van Camminghaweg 1 en Baarderbourren 2. Waar Feite Damstra(foto) op 5-5 6-6 helaas het perk miste. En de historische woorden sprak: "We he it, yn Feite, oan us sels te danken".



“De Dobbe” wint derde editie Grutte Obe Partij (2018)

In het weekend van 22 en 23 juni werd het unieke Arumer kaatsplein weer omgetoverd van parkeerplaats tot een prachtige kaatsarena voor de tweejaarlijkse Arumer Grutte Obe kaatspartij. Er werd twee dagen lang door 14 verschillende Arumer straaten/buurten, gestreden om de felbegeerde “blau panne (wisselprijs, die symbool staat voor een verre Hercules slag van Grutte Obe Postma, twee eeuwen geleden). Het werd een topweekend met op zaterdag prima kaatsweer, sfeer en veel sportieve strijd. Met een recordaantal parturen (maar liefst 30) werd vrijdagavond de eerste omloop afgewerkt. Zaterdagmorgen was er een Herkansingsronde, om als verliezer in de eerste omloop alsnog in de tweede omloop te geraken. In de tweede omloop streden uiteindelijk 23 partuur om een finale plekje. Vooral in de 2e en 3e omloop werden spannende partijen gekaatst. O.a. bij Camminghaweg 1 (met o.a. oud topkaatser Leo Leeuwen en zijn dochter Daphne Leeuwen) en Camminghaweg 4 kwam “alles aan de hang”. Uiteindelijk bleven er drie buurten over die via een halve finale en finale streden om de felbegeerde titel. Of eigenlijk twee buurten. Want de halve finale ging tussen De Dobbe 1 en de winnaar van 2016, Het Kaatsplein 1. De laatstgenoemde buurt won en moest het in de finale opnemen tegen het andere partuur van de Dobbe. De vele partijen en kleine blessures eisten zeker bij partuur van het Kaatsplein zijn tol. En zo kon de Dobbe 2 (met de tweeling Jan Bauke en Jelle), na tweemaal verliezend finalist in de edities 2014 en 2016 te zijn geweest, overtuigend de titel pakken. De prachtige prijzen, aangeboden door o.a. Slagerij Walburg, Spar Tolsma en familie Doekle Bruinsma (kransen), konden na twee lange dagen en 44 partijen ’s avonds om een uur of 8 worden uitgedeeld aan:

1e prijs De Dobbe 2 (Ald Hof), Geanna Faber, Jelle en Jan Bauke Tolsma
(zie foto pag. 15)
2e prijs Het Kaatsplein 1 (Franekerkade, Oude Kerkstraat) Erica Kramer, Justin van Dijk en Jouke Kuipers
3e prijs De Dobbe 1 (Ald Hof), Anneke van der Wal, Lolke Bosch en Elmer Bijma
4e prijs Julianastraat 1, Baukje Cornelisse, Tim Jaarsma en Nico Bruinsma
4e prijs Julianastraat 2, Lisanne Okkinga, Bart Reinsma en Hendrik Appelman
4e prijs Cammighaweg 4, Tiete-Fokje van Eijk, Anno van der Veen en Hendrik Dunnewind
De aanmoedigingsprijs was voor de van Camminghaweg 3, Annet Dijkstra, Lars Konst en Rein van der Veen







“Koekoekslan/It String” wint de 4e editie Grutte Obe Partij (2022)

In het laatste weekend van juni werd het unieke Arumer kaatsplein weer even omgetoverd van parkeerplaats tot een prachtige kaatsarena. En werd er twee dagen lang door 13 verschillende Arumer straaten/buurten, gestreden om de felbegeerde “blau panne (wisselprijs, die symbool staat voor een verre Hercules slag van Grutte Obe Postma, twee eeuwen geleden). Het werd een topweekend, op een enkel buitje na, met verder prachtig weer, sfeer en veel sportieve strijd. Met 26 partuur werd vrijdagavond de eerste omloop afgewerkt. Zaterdagmorgen was er een Herkansingsronde, om als verliezer in de eerste omloop alsnog in de tweede omloop te geraken. In de tweede omloop streden uiteindelijk 20 partuur om een finale plekje.





In de 1e omloop was er al een grote verrassing de Julianastraat 1 moest op 5-5 6-6 het hoofd buigen voor het jonge partuur van De Dobbe 2. En ook twee favoriete parturen troffen elkaar in diezelfde omloop n.l. De Ald Rij 1 (Lydia & Germ Epema en Roy de Vries) en De Polle 1. Na een bloedstollende partij kwam alles aan de hang. En verloor de Ald Rij. Maar de verliezende partijen krijgen natuurlijk weer een herkansing. En zo kwam datzelfde Ald Rij 1 weer in de tweede omloop en daar trof het het sterke De Tille 1. En moest nu ook weer het hoofd buigen. Ook diezelfde omloop een spannende partij tussen twee outsiders De Tille 2 (Hendrika van der Heide, Reimer Strikwerda en Kevin Buma) en Baarderduorren/Grauwe Kat 2 (Gea Kuipers, Auke Walstra en Ate de Jong). Deze partij vond voor een groot deel in de regen plaats. Baarderbuorren trok tenslotte aan het langste eind maar moest vervolgens in de derde omloop haar meerdere erkennen in De Tille 1. Maar ook een andere kanshebber sneuvelde in de tweede omloop n.l. ; Het Kruswetter (Annet Dijkstra, Robert Rinia en Willem Mollema). Zij verspeelden een 5-3 voorsprong tegen de grote favoriet Koekoekslan/It String 1. Dit laatstgenoemde partuur speelde misschien wel de beoogde finale, tegen Het Kaatsplein (met Anke Kleiterp, Justin van Dijk en Kevin Jaarsma). In een zinderende partij met hoogstaand spel werd het Kaatsplein net de verliezer. Ook in de derde omloop versloeg de via de herkansingronde teruggekomen Julianstraat1 de titelverdediger De Dobbe 1 (Janny Walstra, Lolke Bosch en Elmer Bijma). De julijut kaatste haar beste wedstrijd van het weekend. En hadden overigens in de tweede omloop het redelijk zwaar tegen het zeer verassende Willem Westra (Ria Pollema, Jildou Koopmans en Jouke Kuipers) De Julijut had vervolgens in de 4e omloop geen schijn van kans tegen De Tille 1. Ook verrassend won De Polle 2 tegen Sytzamaweg 2 (Dyotta van Althuis, Elmer Nadema en Jur Okkinga) het laatstgenoemde partuur maakte op de beslissende momenten net teveel foutjes. Op de

derde lijst ook outsider Zilverstreek 2 (Reino, Tieme en Rinnert) tegen De Polle 1, laatstgenomede won na een toch een spannende partij. Dat kon niet echt gezegd worden van partijen in de 4e omloop, halve finale en de finale. De uiteindelijke winnaars Koekoekslan/It String 1 hadden geen moeite met De Polle 2 en in de eindstrijd liep het in de partij tegen De Tille 1 “zeer snel weg” wat betreft de stand. En werd Koekoekslan/It String 1 een mooie en meer dan terechte winnaar. Zij werden daarmee de opvolger van de winnaar van 2018: De Dobbe.

Waar toen nota bene ook Geanna Faber deel van uit maakte! En toen won met de twee tweeling neven (Jan Bauke en Jelle Tolsma) van haar moeder Gea kuipers. De Grutte Obe wordt, qua winnaars, bijna een familiair gebeuren. Gea Kuipers won in 2014, broer Jouke Kuipers in 2016 en nu dus Dirk Kuipers met zoon Dirk Henk en nichtje Geanna.

De uitslag:
1e prijs Koekoekslan/It String 1, Geanne Faber, Dirk en Dirk Henk Kuipers (zie foto)
2e prijs De Tille 1, Anne Brouwer, Pieter den Breejen en Mathijs Buma
3e prijs De Polle 1, Dianne Draaisma, Folkert Bruinsma en Carlo Booms
4e prijs De Polle 2, Baukje Cornelisse, Yoram Dijkstra, Jesse van de Heide
4e prijs Julianastraat 1, Marchien Houtsma, Nico Bruinsma en Nick van Dorselaer
De aanmoedigingsprijs was voor de De Dobbe 2, Janny Walstra, Jurre Bosch en Niek Bijma.



“Koekoekslan/String” wint jubileum editie Grutte Obe Partij

Het waren weer twee prachtige kaatsdagen 28 en 29 juni j.l.. Het unieke Arumer kaatsplein, dit keer extra “opgepoetst”, was weer omgetoverd van parkeerplaats tot, zoals het vroeger ook altijd was, een heuse kaatsarena. 13 verschillende Arumer straaten/buurten, verdeeld over een record aantal van 32 partuur, streden om de felbegeerde “blau panne (wisselprijs, die symbool staat voor een verre Hercules slag van Grutte Obe Postma, twee eeuwen geleden). De tweejaarlijkse ludieke Grutte Obe Partij, waarin de vroegere tijd en huidige elkaar treffen, was weer top met prima kaatsweer, sfeer en veel sportieve strijd. Op vrijdagavond werd de eerste omloop afgewerkt. Zaterdagmorgen was er een Herkansingsronde, om als verliezer in de eerste omloop alsnog in de tweede omloop te geraken. In de tweede omloop streden uiteindelijk 24 partuur om een finale plekje. In alle omlopen werden spannende partijen gekaatst. In de eerste omloop maar liefst drie partijen met “alles aan de hang”. Bij de twee topparturen van Kruswetter 1 en Julianastraat 1, in de tweede omloop, vielen absoluut de meeste “boven” slagen. Uiteindelijk bleven er drie buurten over die via een halve finale en finale streden om de felbegeerde titel van deze 5e en jubileum editie. In een spannende halve finale tussen De Tille 1 en Kruswetter 1 ging de eerst genoemde er net met de winst vandoor. En omdat Koekoekslan/It String 1 via een staand nummer in de vierde omloop simpel de finale binnenwandelde werd het een eindstrijd met dezelfde buurten als in 2022 (vorige editie). De vele partijen, de warmte, de tactiek, het mentale vlak, ja een optelsom van deze factoren eisten bij het partuur van De Tille zijn tol. De finale werd nimmer spannend. En zo pakte Koekoekslan/String de titel net als bij de vorige editie op overtuigende wijze. Voor Geanna Faber persoonlijk was het haar derde titel op rij!

De prachtige prijzen, van o.a. Slagerij Walburg en Spar Tolsma konden na twee lange dagen en 47 partijen ’s avonds om een uur of 9 worden uitgedeeld aan:
1e prijs Koekoekslan/String, Geanna Faber, Dirk en Dirk Henk Kuipers (zie foto)
2e prijs De Tille 1, Anne Brouwer, Pieter den Breejen en Kevin Buma
3e prijs Kruswetter, Janny Epema, Robert Rinia en Jouke Tolsma
4e prijs Julianastraat 2, Marchien Houtsma, Tim Jaarsma en Nico Bruinsma
4e prijs Julianastraat 4, Baudien Veldman, Bart Reinsma en Nick van Dorsselear
4e prijs Sytzamaweg 1, Simone Beekhuizen, Jur Okkinga en Jens Hilarides

De “Extra prijs” was voor de Baarderbuorren 4, Thea van der Valk, Ate de Jong en Teade Huitema.

Langs deze weg willen we als Commissie alle buurtvertegenwoordigers bedanken, alle vrijwilligers die geholpen hebben bij de opbouw en opruimen “Kaatsplein”. En in het bijzonder gaat onze dank uit naar Tieme Tolsma maker van het prachtige aankondigingsfilmpje, Suwarda Vis voor de prachtige foto’s en Doetie Anne Bruinsma voor de prachtige kransen.


BEEF


BEEF








HOLLAND
FRUTADAS
FISH FRIED


Cadeaubon
€ 50,-

“Buurtkaatsen en haar verleden…..”



Jeugd straatkaats partij omstreeks 1980 met de Bar de Keats (Heineken uithangbord) links op de achtergrond.

Bar De Keats

Als klein jongetje kan ik mij nog wel herinneren dat er veel werd gekaatst op het kaatsplein. En zeker ook het buurtkaatsen. Na enig spitwerk in verschillende archieven, notulen en kranten kwam ik er al gauw achter dat een van de grootste redenen was dat er in die tijd veel op de "Keatsebourren” werd gekaatst alles te maken had met Bar de Keats. Een kroegje gelegen aan het kaatsplein. Even een stukje geschiedenis van deze kroeg:

In oktober 1975 opent kelner Jan Kelderhuis(oorspronkelijk Bolsward) samen zijn vrouw Gretha Huizenga aan de Keatsebuorren een prachtige bar n.l.: ***Bar de Keats.*** *Ideaal gelegen aan het kaatsplein. Door Jan worden dan ook de nodige kaatspartijen georganiseerd (o.a. het buurtkaatsen). In 1980 verkoopt Kelderhuis de bar aan Folkert van Gorkum. Daarna zijn “de Bruinsma’s” echte horeca mensen uit Bolsward de eigenaars. 1983 huurt Marten de Vries de bar. Maar wordt in april 1984 in zijn functie ontheven door de eigenaar, op dat moment een Leeuwarder makelaar. Twee jaar later koopt de gemeente het pand en verhuurt het aan PM Soft Electronic Systems.*

Het buurtkaatsen (Arumer straten tegen straten) heeft dus zijn oorsprong te danken aan Jan Kelderhuis. Die deze partij dus buiten de kaatsvereniging om organiseerde. Maar van die tijd hebben we geen gegevens weer terug kunnen vinden. Op vragen: “wanneer werd het buurtkaatsen voor het eerst gehouden en wanneer is het gestopt hebben we dus geen antwoorden nog kunnen vinden. Om nog maar over de winnaars e.d. te zwijgen. Er was ook geen wisselprijs waar de namen van de prijswinnaars op staan. Gelukkig kwam ik toch nog het onderstaande krantenartikel (LC) tegen van het buurtkaatsen uit september 1979.



Straatkaatsen in Arum met 17 parturen

ARUM - Het straat- en buurtkaatsen werd door bar De Keats in Arum voor dit seizoen afgesloten met maar liefst zeventien parturen. De hele zaterdag was de Keatsersbuorren vol met kaatsende mannen, vrouwen en kinderen. Winnaar werd de Van Sytzamaweg (L. Nadema, koning, J. Monsma en P. Folkerts), tweede de Van Camminghaweg (P. Westra, J. Huizenga en R. Wiersma) en derde de Schoolsingel (G. Okkinga, de „master" met zijn twee zonen Joh. en G. Okkinga).

Artikel uit september 1979

In 1979 won dus het partuur van de Sytzamaweg (deze straat is dit jaar ook weer een van de favorieten) met Luitzen Nadema, Jan Monsma en Piet Folkerts. Er was dus wel een koningsprijs! Want Luitzen werd koning. De tweede prijs was voor de van Camminghaweg met Piet Westra, Jan Huizenga en Reinder Wiersma. Derde het vader-zoon partuur van Gerrit, Germ en Johan Okkinga. Johan zal toen een jaar of tien geweest zijn. We hopen dit jaar natuurlijk ook op een 17 partuur of meer!!

Er van uitgaande dat de partij waarschijnlijk voor het eerst in 1976 is verkaatst, zal het waarschijnlijk een vijf zijn georganiseerd in die tijd. Bouwen Bouma, ook een van de "straatkaats-matadors" uit die tijd. Herinnert zich nog dat hij met de Grauwe Kat het buurtkaatsen ook een paar keer heeft gewonnen! Maar verder hebben we dus maar weinig gegevens uit die tijd. Wat wel weten is dat vooral in die tijd er vele kaatspartijen plaatsvonden op het kaatsplein.

Herintroductie in 2000

Op voorspraak van een aantal leden in een jaarvergadering van de k.v. Willem Westra zal in 2000 weer een buurtkaatspartij worden georganiseerd. Nu onder de vlag van de kaatsvereniging. Er zal in een A- en B-klasse worden gekaatst. De deelname is prima in 2000. Maar wordt het jaar erop al minder en het jaar erna is er nog 1 klasse en gaat deze partij na drie jaar weer ter ziele. Uit die tijd hebben we nog wel de prijswinnaars (A-klasse). Toen werd er overigens ook al gekaatst met twee heren en een dame!

A-klasse

2000 Sytzamaweg: Gerben Okkinga, Feike Jaarsma en Lydia Epema
2001 Sytzamaweg: Gerben Okkinga, Feike Jaarsma en Nelleke Okkinga
2002 Julianastraat: Halbe van der Schaaf, Michel Jorna en Anneke Kuipers

Pieter Tolsma

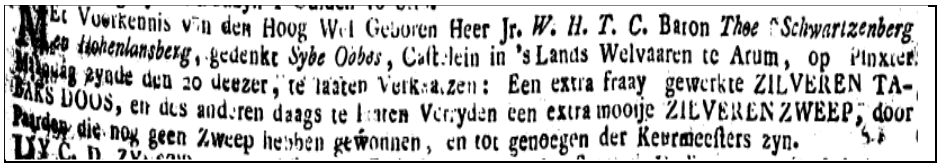
Geschiedenis Grutte Obe en bewijs van de blaupanne?

Kaatslegende: "Grutte Obe"

Elk dorp of stad heeft zijn eigen kaatshelden. Ook Arum. Een van die grote kaatshelden met zijn legendarische prestaties uit het verleden is Grutte Obe, oftewel Obe Sybes Postma (1796-1848). We gaan terug naar begin 19de eeuw en op zoek naar de bijna vergeten heldendaden van deze Arumer kaatslegende. Of is de herinnering mooier dan de werkelijkheid? In ieder geval kaatsverhalen die elke kaatsliefhebber eigenlijk hoort te kennen!

De oudste kaatsverhalen

Er wordt weleens gezegd dat de geschiedenis van het kaatsen pas begint in 1853. Het moment waarop een aantal Franeker notabelen de plaatselijke 'Balverkaatsdag' nieuw leven inblies door het oprichten van de PC. Dat is natuurlijk niet waar want ook ver daarvoor werd er al gekaatst. Alleen zijn er van voor 1800 weinig verhalen en namen van kaatsers bekend. In de kranten (zie daarvoor de digitaal beschikbare *Leeuwarder Courant*) vinden we wel aankondigingen van kaatspartijen, maar verdere informatie ontbreekt . Deze advertenties kwamen vaak van plaatselijke kasteleins, die deze partijen organiseerden en als doel hadden om mensen te trekken voor meer klandizie. De uitslag of complete wedstrijdverslagen werden niet in de krant vermeld. Daar had de kastelein geen direct belang bij. En kaatsen was een 'volksvermaak' waarvoor in de meestal liberale kranten geen plaats was.


Voorkennis van den Hoog Wel Geboren Heer Jr. *W. H. T. C.* Baron *Thoe Schwartzenberg Hohenlansberg*, gedenkt *Sybe Obbes*, Castelein in 's Lands Welvaaren te Arum, op Pinxter-Maandag zynde den 20 deezer, te laaten Verkaazen: Een extra fraay gewerkte ZILVEREN TABAKS DOOS, en des anderen daags te laaten Verryden een extra mooije ZILVEREN ZWEEP, door Purden die nog geen Zweep hebben gewonnen, en tot genoegen der Keurmeesters zyn.

Aankondiging van een kaatswedstrijd te Arum, georganiseerd door "Sybe Obes, Castelein in 's Lands Welvaaren". De prijs bestaat uit 'Een extra fraay gewerkte ZILVEREN TABAKSDOOS'. Bron: *Leeuwarder Courant* van 11 mei 1793.

Toch zijn er een paar oude kaatsverhalen bewaard gebleven. Een van die verhalen (vermeld in de Leeuwarder Courant van 18-6-1912) gaat over een Arumer partuur uit het begin van de 19de eeuw.

'Arum hie doe in tige kreftich petûr, dat forskate prizen woan. Mar yn ien fen de Biltdoarpen waerd it ris sneu ôfkeatst dêr 't de Bilkers hjar danich oer formakken. "Wachtmar ris, joech Eit ien fen dy Arumers, har by 't nei hus gean to hâlden. "Takommende jier komme wy hjir mei in jonge, dy't jimme opsitten leare scil!" It oare jier namen se Obe mei. En omdat hy tige great en breed wier for syn jieren, fregen de Bilkerts, as dit nou dy jonge wier. "Ja", sei Eit, "hij is

yet gjin achttjin jier âld en stiet dos net as man to boek. Mar is 't oars net in baes jong?"
It keatsen gyng oan en sa lang as it net kreake, bleauwen Obe syn maten oan 'e bal en lieten Obe efter yn 'e krite útslaen. Mar do se op it lest tsjin dat bêste petûr Bilkerts oanwiene en yn it efterst rekken, koe Obe det net langer forkropje en woe foar baes opslaen. Howol it Eit tige yn syn eare kaem, smiet er Obe dochs de bal ta en sei: "Astou it my forbetterje kinst, to dan mar ris". Do rekke Obe dêr oan't it opslaen mei sa'n greate weake keatsebal fensels, der't in spjelde ynsiet om de flecht er yn to hâlden en der wurdt fen sein: Yn it earst wiisden de kriteljue der wol nei, mar al skielik doarsten se de hân er net mear foar te hâlden, hja skôgen er ljeaver nei. Obe woun mei glâns de priis en koe er jouns yet bruijen op ta krije."

Blauwe dakpanne

Maar Piet Ballist, de schrijver van bovenstaand verhaal, laat het daar niet bij. Hij vertelt ook de geschiedenis van die ene 'blauwe dakpan' op het huis aan de andere kant van de vaart bij het Arumer kaatsplein. Want 'net allinne yn it opslaen, ek yn it útslaen wier greate Obe fan Arum in tige baes. Wol fyftich jier lang het er mids de reade pannen op in hûs oan de oare kant fen 'e feart by de Arumer keatsersbuorren in blauwe panne lein. Dêr hie greate Obe efter út 'e krite wei in reade panne stikken slein mei sa'n âlderwetske keatsebal.'

Waarschijnlijk is hier bedoeld de oude timmerschuur van Cees Kamminga. Later verbouwd en thans in bezit van Koos Idsenga. Als je de afstand globaal nameet, zou het gaan om 75 meter! Hij sloeg de bal dus 75 meter ver. Het huidige kaatsveld heeft bij de senioren een maximale lengte van 61 meter. De boven op het kaatsplein ligt op 36 meter.

Uit een artikel van Jelle Takema, (zelf een nazaat van Grutte Obe) gepubliceerd in het Arumer dorpsblad De Skille van december 2013, blijkt een andere versie van het verhaal. "Volgens overlevering," zo vertelde mijn vader mij, "betrof het een dakpan van het dak van de woning/winkel (in mijn jeugd) van bloemisterij Murk Hidma aan de Zilverstreek. Aannemelijk omdat die woning recht tegenover het kaatsplein ligt en ik nog weet dat er tussen alle blauwe, één rode dakpan op dat dak lag. (Waarschijnlijk is hier sprake van een kleurverwisseling. Red.) Er werd trouwens vroeger ook met de harde bal op het kaatsplein gekaatst. De bewoners werden verplicht of waren genoodzaakt gaasramen voor de ruiten te plaatsen om ruitbreuk te voorkomen."



Schilderij van Ids Wiersma met een kaatstafereel van het Arumer kaatsplein. Foto: Kaatsmuseum.

Deze verhalen (uit overlevering) werden natuurlijk opgesierd en soms wat àl te mooi gemaakt. Maar als je een oud Arumer vroeg naar de verhalen van Grutte Obe, dan begonnen ze te vertellen en zeiden ze vaak: “dan kinne se no net mear keatse”. En in die tijd wist iedereen wie Eit en Obe waren. Deze kaatsers hebben dus echt bestaan. Wie Eit geweest is kunnen we niet met zekerheid zeggen. Het zou misschien om Eit Fennema (geboren 1798) gaan. Op basis van gegevens van J.J. Kalma in zijn boekwerkje ‘Kening-Keatser Jan de Earste’ zou Grutte Obe, Obe Jans Bangma moeten zijn, geboren in 1805. Maar volgens Date Nieuwland (jubileumboek KV Willem Westra) en het kaatsmuseum moet Grutte Obe; Obe Sijbes Postma geweest zijn. Op basis van mijn onderzoek kies ik ook voor deze laatste optie. Want als je het levenspad van Obe Sijbes Postma naloopt, dan behelst dat een wolk aan kaatshistorie.

Slager en kastelein

Als we de eerder geplaatste advertentie bestuderen, valt meteen de naam van de kastelein op n.l.: Sybe Obbes. Dat is de vader van Grutte Obe. Deze Sybe Obbes is in 1760 te Allingawier geboren. Zo’n twintig jaar later blijkt dat hij zich samen met zijn broer Minze als ‘slagter’ heeft gevestigd in Arum. In 1788 koopt Sybe herberg De Prins aan het kaatsplein. Hij verandert de naam en vanaf die tijd heet de herberg ‘’s Lands Welvaren’ of ook wel ‘Het Lands Welvaren’. De herberg doet naast horecagelegenheid ook dienst als ‘slagthuis’.

Kastelein Sybe Obbes Postma zag blijkbaar financieel gewin in de organisatie van een kaatspartij voor de deur van zijn herberg aan het kaatsplein. Het is

aannemelijk dat daar al veel langer werd gekaatst en het was dan ook niet vreemd dat Sybe Obbes Postma besloot om er in 1793 een wedstrijd te laten ‘verkaatzen’. In de advertentie vinden we een aankondiging van een kaatspartij die werd gehouden op Pinkstermaandag 20 mei 1793. De eerste prijs was ‘Een extra fraay bewerkte ZILVEREN TABAKS DOOS’. Daarna werd er elk jaar met de Arumer merke, op Pinkstermaandag, een kaatspartij georganiseerd.

In 1811 nemen de broers Minze en Sybe beide de familienaam Postma aan. De naam Postma (Posthuma en Posthumus) werd veelal aangenomen door personen waarvan op dat moment beide ouders waren overleden. Zij waren postuum (na de dood van) nog aanwezig. Dat was ook bij hen het geval en het wordt in de akte van naamaangeving zelfs expliciet genoemd; beide ouders waren overleden.

In 1815 overlijdt Sybe Obbes Postma op 55-jarige leeftijd. De echtgenoot van zijn dochter Froukjen, Douwe Jans Zeilstra, wordt nu de nieuwe kastelein. Maar deze Douwe koopt in 1820 de Arumer herberg ‘De Gouden Leeuw’. Een grote herberg aan de doorgaande weg. ‘’s Lands Welvaren’ blijft echter in de familie want Obe Sybes Postma (Grutte Obe) wordt vanaf 1821 de nieuwe kastelein. Hij is er niet alleen kroegbaas maar ook slager. Dat blijkt uit een verkoopakte van een paar jaar later als hij in 1824 de herberg met daarbij het ‘slagthuis’ voor F1130,-. verkoopt. Hij blijft wel slager in Arum.

Kaatsherberg

In 1831 koopt Sybren Sjoerd van der Plaats de herberg, Hij organiseert als kastelein vele kaatspartijen op het kaatsplein. Hij zal maar liefst 42 jaar (tot 1873) de scepter zwaaien over deze kaatsherberg. Sybren is een ‘omkesizzer’ van Grutte Obe. Zijn moeder is Baukje Obes Postma, een zusje van Obe. Zo blijft de herberg/slachthuis bijna een eeuw in de familie en nauw verbonden met het kaatsen.
Die innige band met het kaatsen is voor Arum niet onbelangrijk. Want het is in deze herberg waar in 1895 KV Willem Westra is opgericht. Twintig jaar eerder stond in deze herberg de wieg van de beroemde kaatser Jan Kuperus.



Bovenstaande prent is getekend in 1790, toen er dus al kaatswedstrijden werden gehouden op dit plein en Sybe Obbes eigenaar was van de herberg 's Lands Welvaren rechts op de prent met uithangbord en veranda.

Tiendaagse veldtocht

De op 20 februari 1796 geboren Grutte Obe trouwt op 13 maart 1819 in Witmarsum met de 32-jarige Akke Jans de Boer. Ze krijgen vijf kinderen; Siebe, Antje, Jan (wordt ook slager), Gerrit en Froukjen. Op 23 september 1831 overlijdt Obe's vrouw Akke op 44-jarige leeftijd. Obe is op dat moment waarschijnlijk elders in den lande. Hij zat namelijk in het leger als schutter in een van de vijf Friese bataljons die meevochten in de Tiendaagse Veldtocht tegen de opstandige Belgen.

Willem I had in 1830 alle mannen tussen de 25 en 35 jaar opgeroepen om de Belgen een lesje te leren. Ook Obe en zijn neef Obe Minses Postma gaven gehoor aan de oproep. Na een opleiding van acht maanden werden ze in augustus 1831 richting België gestuurd om daar de opstand te bestrijden.

De neven Obe Sybes en Obe Minses behoorden tot het 2e bataljon van de 2e afdeling, 2e compagnie der Mobiele Friese Schutterij onder commando van de luitenant-kolonel Tjalling Tjallingii. Ondanks de aanvankelijke successen moest Willem I toch bakzeil halen en zijn troepen terugtrekken. De neven overleefden deze veldtocht en belandden in het legerkamp te Oirschot. De omstandigheden waren er echter zo slecht dat Obe Minses daar op 27-jarige leeftijd op 6 april 1832 aan de gevolgen van cholera overleed. Grutte Obe Sybes was samen met zijn neef Obe Minses, slager te Arum. Hij verloor dus in

een half jaar tijd zijn vrouw (sept.1831) en zijn neef (april 1832) die zijn compagnon was in de slagerszaak. Hij stond er nu met zijn nog jonge gezin helemaal alleen voor.



Het "Metalen Kruis" wordt ook wel Hasselter Kruis genoemd omdat het is vervaardigd uit de bij Hasselt op de Belgen buitgemaakte kanonnen.
Afbeelding: www.friezen-in-de-tiendaagse-veldtocht.nl

Obe trouwt opnieuw

Grutte Obe kreeg als schutter voor bewezen diensten tijdens de Tiendaagse Veldtocht het metalen kruis (zie afbeelding). Hij werd overigens in 1832 overgeplaatst naar de 5e compagnie en ging na zijn diensttijd weer in Arum wonen en trouwde daar met Antje Hiddes de Vries. Met haar kreeg hij drie kinderen Baukje, Hidde en Akke. Grutte Obe overleed te Arum op 1 augustus 1848, hij werd slechts 52 jaar.



Jan Obes van der Schel met zijn eretekens. Hij werd op 2 augustus 1887 te Arum geboren en hij overleed op 9 december 1960 te Harlingen.

Jan Obes van der Schel en Gertjan Meekma

Ook bij het nageslacht van Grutte Obe stroomt het kaatsbloed volop door de aderen. Dat was zeker het geval bij Jan Obes van der Schel. Hij werd geboren in 1887 en was een 'beppesizzer' van Antje Obes Postma, een dochter van Grutte Obe. Jan was een groot kaatstalent die door een verslaggever Jan III

werd genoemd. (Jan I was Jan Reitsma en Jan II was Jan Kuperus) Hij heeft slechts een paar jaar - 1909 en 1910 - op het hoogste niveau kunnen schitteren. Hij kaatste in die periode vaak met zijn oom Jan Reitsma. Met Jan Reitsma won hij in 1909 een vijfde prijs op de PC. Jan Obes van der Schel was namelijk getrouwd met Jeltsje Reitsma, een 'omkesizzer' van Jan Reitsma. Jan Obes van der Schel behaalde in totaal 58 punten in zijn carrière. Hij werd eenmaal koning, op de Rengerspartij te Leeuwarden in 1909. Er wordt over hem verteld dat hij tijdens een zonsverduistering (waarschijnlijk in 1912) te lang met onbeschermde ogen naar dit prachtige natuurverschijnsel heeft gekeken. Meteen daarna was zijn kaatscarrière over.
Ook de oud 1e klasser/hoofdklasser Gertjan Meekma uit Witmarsum is een nazaat. Hij is een achter-achterkleinzoon van Jan Obes van der Schel. Gertjan is via het huwelijk van zijn voorvader Jan van der Schel met Jeltje Reitsma verwant aan zowel Grutte Obe als ook aan Jan Reitsma van Pingjum.

De Grutte Obe kaatspartij?

De geschiedenis van Grutte Obe ligt dus voor een groot gedeelte letterlijk en figuurlijk op het unieke Arumer kaatsplein. Het plein dat vorig jaar, volgens een peiling van Omrop Fryslân, niet bij de mooiste drie pleinen van Friesland behoort. Terwijl, volgens diezelfde peiling het Witmarsumer plein daar wel bij hoort. In een interview over het Witmarsumer plein kwam ook Arumer Klaas Zijlstra aan het woord. Die zei terecht dat er eigenlijk maar één mooi plein in Friesland is en dat is het Arumer kaatsplein. Ook Date Nieuwland schreef hierover onlangs in de Arumer dorpskrant De Skille. Helaas gebeurt er op kaatsgebied met dit unieke en voor de kaatshistorie zo bijzondere plein, veel te weinig. Hoewel op het plein in het afgelopen jaar een nachtkaatswedstrijd en een jeugdstraatkaatspartij werden gehouden, wordt het verder nauwelijks meer gebruikt. Een kleine commissie, met o.a. ondergetekende, wil daar verandering in brengen. Doel is om ook het buurtkaatsen weer nieuw leven in te blazen. Jarenlang streden de dorpsgenoten tegen elkaar om uit te maken wie er woonden in de beste kaatsstraat van Arum. En wat zou het nu toch leuk zijn om aan deze straatkaatspartij de naam van Grutte Obe te koppelen! '**De Grutte Obe Straatkaatspartij,**' Het is de bedoeling om, in samenwerking met de KV Willem Westra, deze partij al in 2014 te organiseren. Vermoedelijk aan het begin van het seizoen. En daar wordt natuurlijk een feestje omheen gebouwd.

Bovenstaand artikel komt uit de Keatsfreon, blad van het kaatsmuseum.

Grutte Obe's "Boppeslach": het bewijs?

De blaupanne

In 2013 schreef ik over kaatslegende Grutte Obe het volgende:
"Mar net alline yn it opslaen, ek yn it utslaen wie Grutte Obe fan Arum in tige Baes. Wol fyftich jier lang het er tussen de reade pannen op in hus oan de oare kant fen'e feart by de Arumer keatsersbourren in blauwe panne lein. Der hie Grutte Obe efter ut'e krite wei in reade panne stikken slein (enigszins broos geworden door de tand des tijds) mei sa'n alderwetske keatsebal.



Verder schreef ik toen:
"Waarschijnlijk is hier bedoeld de oude timmerschuur van vroeger Cees Kamminga. Later verbouwd en thans in bezit van Koos Idsenga. Als je de afstand globaal na meet zou het gaan om 75 meter! Hij sloeg de bal dus 75 meter ver. Het huidige kaatsveld is bij de senioren is maximaal 61 meter.(fan kwea oan't boppe) De boven op het kaatsplein ligt op 36 meter"

Foutje

Na het artikel in 2013 kreeg ik al aanwijzingen dat het om een dakpan zou gaan op het dak van het huis van Koos Idsenga. En niet die van de voormalige timmerschuur van Cees Kamminga. Alleen wist ik toen nog niet dat het dak vroeger aan de voorkant van het huis zat. Tegenwoordig zit er namelijk een gevel!. Het dak met "pannen" is dus na een verbouwing een kwartslag gedraaid.

Het bewijs?

Vorig jaar kreeg Oane Anema een foto uit 1914 in handen en daar zit het dak inderdaad nog aan de voorkant. En wat ons nog meer opviel is dat rechts onderaan het dak vermoedelijk een andere kleur "dakpanne" (zie zwarte pijl op foto 2) ligt. De foto is natuurlijk in zwartwit. Dus kunnen we niet zien of het hier om een dak gaat met "reade pannen". Maar het zou zo maar kunnen dat de andere kleur dakpan (rechts) de bewuste "blaupanne" is, die als symbool voor de beroemde "Boppeslach" van Grutte Obe heeft gediend.



Het zou echter ook betekenen dat de eerder genoemde afstand van 75 meter dus bij lange na niet klopt. Het gaat dan eerder om een “boppeslach” van ongeveer 55 meter. Nog ver en knap maar wel een reëlere afstand. En daarbij ook nog in acht nemend dat er in de tijd van Grutte Obe, omstreeks 1814, met een niet rubberen maar andere hardere bal werd gekaatst. Als het de “blaupanne” is dan heeft de dakpan er dus wel een eeuw gelegen. Grutte Obe (Postma) produceerde de “Boppeslach” omstreeks 1820.

Kamstra

Op de foto uit 1914 staan de toenmalige bewoners de familie Jan Kamstra. Met van links naar rechts: dochter Griet, moeder Tjitske Kamstra-de Groot, zoon Tsjerk, vader Jan Kamstra en zoon Durk.
Boven de deur staat “J Kamstra” en boven het raam “Melk, Boter, Aardappelen”. Zoon Durk heeft er tot zijn dood in 1972 altijd gewoond.

Jelle B.

Het huidige huis van Lieuwe en Reino Tolsma bestond vroeger uit twee huisjes. In het “achterein” woonden omstreeks 1930 Thomas en Marijke Broersma-Westra en hadden een “oannommen soan” Jelle Broersma. Deze Jelle is de pake van Jelle B de zanger.

We blijven echter nog met één vraag zitten: wanneer is er, wat betreft dit huis, in plaats van het dak een gevel gekomen?

Pieter Tolsma